

blive nogen Forstyrrelse i en enkelt kjøbenhavnsk Kreds, saa lad det være, men jeg tror ikke, at Folk i Flok og Følge ville gaa ind paa den Motivering, det ærede Medlem kom med. For at man dog ikke skal have Skin af Ret til at sige noget saadant, ønsker jeg, at ogsaa andre blandede Sager kom ud af Lovforslaget som f. Eks., at Menighedsraadet skal tage Bestemmelse om, hvilke Bøger der skal bruges i Skolerne. Dette og lignende kunde godt falde bort. Det er nu mit Haab, at det høje Ting vil gennemføre dette Forslag, og jeg tvivler ikke om, at Flertallet i dette Ting støt og rolig vil gennemføre Forslaget i alt væsentligt, som Ministeren har tænkt sig og snarest mulig sende det op til det andet Ting. Hvorledes dette saa vil stille sig til det, ved jeg ikke. Der har selvfølgelig fra mange Sider været kaldt paa, at her skulde Landstinget endelig gaa i Kamp mod Folketinget. Sidst har Biskoppen i Aalborg raabt: Vagt i Gevær til det gamle Højre over for Folketinget, og det skønt den samme Biskop siger, at det ogsaa er hans Maal, at vi skulde have en fri Kirke for et frit Folk. Biskoppen gaar endda saa vidt, at han siger, at Menigheden selv skal tage sin Præst med Biskoppens Billigelse, og dog raaber han Vagt i Gevær til Landstinget over for os. Jeg ved ikke, om Landstinget vil være hørigt over for disse Røster. Jeg synes, det maa være blevet klogt af Skade, thi hver Gang det har lystret saadanne reaktionære Røster mod Folketinget, har det ikke, hverken før eller siden, haft nogen Fordel deraf. Det har ofte efter Aars Kamp dog til sidst maattet bøje sig. Jeg tror ogsaa, Landstinget skulde betænke sig derpaa over for et saa maadeholdent og fornuftigt affattet Forslag, og at det netop af Hensyn dertil ikke vil følge det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds. Thi hvis hans Tanke blev raadende, er jeg sikker paa, at man hverken nu eller nogen Sinde fik Landstinget til at gaa med til et Forslag som dette. Det vilde det ærede Medlem vel ikke have noget imod, thi saa kunde man blæse ad Kirkens Love, indtil det ærede Medlem kom til at sidde her som Kultusminister, hvilket vel sker sent eller aldrig.

Dermed skal jeg slutte, idet jeg haaber, at vi maa faa noget godt ud af dette. Naar det nu siges, at der ikke er Stemning derfor ude i Landet, siger jeg, at der er fuldt saa megen Stemning for denne Sag som for nogen anden, men at vor mangeaarige politiske Kamp har ført Folk

ind paa den Tanke, at det ikke har noget at sige, at man taler om en Sag i Rigsdagen, naar der dog ikke bliver noget ud deraf. Man har været vant til at se Forslag efter Forslag blive lagte paa Tingets Bord, uden at der er kommet noget ud deraf, men bortset derfra tror jeg, at der blandt alle Mennesker med kristeligt Liv her i Danmark er Stemning for, at disse Sager blive ordnede. I et Land, hvor der er Religionsfrihed, maa det være af uhyre Vigtighed, at enhver faar Lov til at have den Tro, han vil, inden for de forskellige Trossamfund, saa at han faar Lov til at leve sit eget Liv, hvad der har den største Betydning for Folkets Trivsel. Dog, skal dette vinde Raaderum og Gehør, maa vi alle Vegne se at tage Statens klamme og kolde Haand bort fra, hvad Folket maa tro og tænke. Derfor maa Maalet være før eller siden at danne en Frikirke i et frit Land, og naar der er talt om, at det vilde være galt, at Kirken og Menigheden fik sine egne Midler, saa siger jeg Nej. Det er klogt, for det første fordi det er det billigste, for det andet ogsaa fordi det er rimeligt og fornuftigt, naar man endelig vil have noget ud deraf. Der er sagt, at Staten ejer alle Kirkens Midler. Ja, selvfølgelig, Staten ejer i Virkeligheden det hele. Vi kunne ved Lov afskedige Præsterne uden Pension, inddrage Kirkernes Midler i Statskassen, naar blot Regering og Rigsdag blive enige. Saa kunne de søge Højesteret for at faa Erstatning; men det vil blive ret vanskeligt for dem at komme nogen Vej der. Vi kunne, men vi ville simpelthen ikke gøre det. Vi ville ikke med en Streg gaa hen og tage Præsternes Lønninger bort fra dem uden at lade Staten lønne dem. Det vil være billigst for Staten at lade Præsterne faa, hvad der svarer til selve Tiendernes Beløb. Skulle vi først indkassere Tienderne og bagefter give Præstelønninger, bliver det ikke nogen Lettelse for Staten. I Virkeligheden forlange Menighederne ikke andet end, hvad der er deres. Derfor er der ikke noget reaktionært eller højkirkeligt i det. Men det er lige meget, hvad det er, det er ganske jævnt og naturligt at lade Kirken beholde sit. Der er talt om, at Tienden ligesom skulde være det samme som personlig Ydelse. Jeg holder paa, at man ikke skal forlange nogen personlig Ydelse af anderledes tænkende, og det kan man ogsaa blive fri for den Dag i Dag, naar man melder sig ud af Folkekirken. Saa skal man betale saa meget mere til Skolevæsenet, er der blevet sagt.